Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

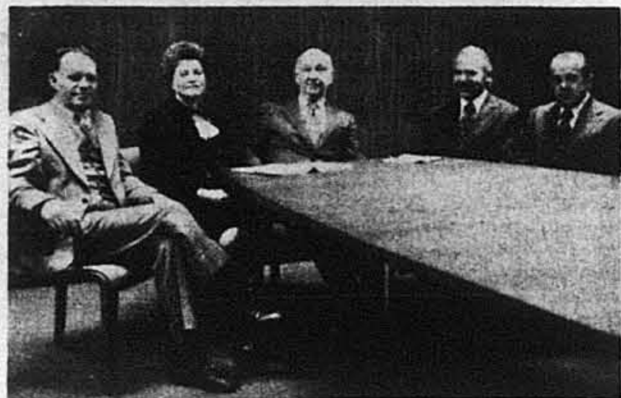


УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 248. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ГРУДНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, DECEMBER 17, 1976 No. 248. VOL. LXXXIII

Добросусідські відвідини в УНС і „Свободі"



Під час відвідин в УНС. На фото (зліва): головний організатор УНС Степан Гавриш, головний касир „Провидіння" пані Стефанія Вовчок (головний касир УНС пані Уляна Дячук в тому дні ще закінчувала свою короткі відпустку), головний предсідник УНС Йосип Лисогір, головний секретар „Провидіння" Богдан Казанівський та головний секретар УНС Володимир Сохан.

Минулого вівтірка, 14-го грудня, приміщення Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та його в-ва „Свобода" в новій Українській Будівлі відвідали головний касир і головний секретар Союзу Українців Католиків „Провидіння", пані Стефанія Вовчок і п. Богдан Казанівський, живо інтересуючись новими устаткуваннями канцелярії, зокрема в-ва та друкарні, заплянувавши та поступово виконуючи ряд змін та модернізацію технічного устаткування власного видавництва, в якому появляється український католицький щоденник „Америка", офіціяльний орган „Провидіння". В розмовах з головними екзекутивними урядовцями та редакторами під час відвідин і опісля під час спільного обіду гості обмінялись думками і поглядами також на ряд актуальних справ і проблем обох Союзів та всієї нашої громади.

Управа НТШ відбула чергове пленарне засідання

Ню Йорк (Р.К.). — 11-го грудня ц.р. відбулося тут в домі НТШ чергове пленарне засідання Управи. Відкриваючи засідання, голова проф. д-р О. Андрушків вшанував пам'ять померлих в останньому часі членів НТШ, а саме проф. д-ра В. Плюща (Европа) та о. митрата д-ра В. Лабу (Канада), дійсних членів Товариства. У своєму звіті проф. Андрушків представив справу податків земельної посілости в Кергонксоні, якою то справою займається адв. Флис та покликана до цього окрема Комісія в складі: д-р П. Богданський, д-р В. Нестерчук і проф. д-р Я. Падох. Науковий секретар проф. д-р М. Чировський подав зчерги стан праці видавничого сектора НТШ. Появилися вже такі видання: „Український театр" під ред. Г. Лужницького, Б. Корчмарика „Київська Академія", „Історичні початки слов'янської Східньої Европи" під ред. М. Чировського, „Станиславівщина" і Є. Федоренка про Котляревського. В друку находяться Записки Філологічної Секції НТШ, Записки Секції Історії України, В. Лева п.н. „Богдан Лепкий", В. Вергуна про „Основу", Мартинюка про село Ценів, Л. Бачинського про Шевченкіяну в Канаді. Закінчуються до друку два томи англомовної Історії України-Руси М. Грушевського (том I і III), два інші — у підготовці, та Збірник про Грушевського в ред. М. Стахова.

Управа ще раз передискутовала справу дому НТШ в Ню Йорку і схвалила відновити дім при вул. 13 в Менгеттені, бо ніякого відповідного об'єкту до купна немає. З приводу найближчих Загальних Зборів НТШ, що відбудуться в другій половині квітня 1977 р., вибрано згідно з пар. 38 статуту, тимчасову Номінаційну Комісію в складі: проф. д-р Р. Осінчук, проф. д-р П. Гой, проф. д-р Є. Федоренко, проф. д-р М. Чировський і д-р О. Соколишин, а на заступників: проф. д-ра В. Стойка і професора д-ра Романа Андрушкова.

Прийняті у звичайні члени: проф. д-р Л. Марґоліна, мґр І. Павлічко, д-р О. Кисілевська - Ткач. Статус дігнус одержали (для підвищення їх до вищого ступня членства): проф. д-р Л. Марґоліна, проф. д-р Є. Федоренко, проф. д-р А. М. Бойцун. На закінчення засідання проф. д-р Трембіцький порушив різні проблеми НТШ, внутрішнього і зовнішнього характеру, які нова Управа мала б взяти до уваги для усправнення власної праці та співпраці з іншими науковими установами. В дискусії члени Управи також висказалися в тій справі.

Українські доповіді на з'їзді славістів у Ню Йорку

Ню Йорк (ОУПС). — Тут у приміщеннях готелю Статлер-Гілтон відбудеться в днях 27-30 грудня річний з'їзд Американської Асоціяції Викладачів Слов'янських і Східньо-Европейських Мов (ААТСЕЕЛ), у програму якого включено такі українські доповіді: 28-го грудня: „Образ Америки в українсько-канадському фолкльорі" проф. Яр. Рудницького з Вінніпегу та „Аспекти надії в О. Коломийця" проф. Лариси Онишкевич з Рутгерс університету; 29-го грудня: проф. А. Кіпа читатиме доповідь про „Івана Франка й Ґергарта Гавптманна", проф. Яр. Рудницький (другу доповідь) про „Регабілітацію Дива з Слова о полку Ігореві", а проф. З. М. Кук про „Наполеонівську еру в творах Толстого й Жеромського". Про „Слово о полку Ігореві" говоритиме теж того ж дня проф. Ольга Недельковіць — гість із Загребу в Югославії.

ВЕЧІР В ПОШАНУ СЛУГИ БОЖОГО А. ШЕПТИЦЬКОГО

Ню Йорк. — Заходами 64-го Відділу Союзу Українок Америки тут в суботу, 18-го грудня ц.р., о год. 5-й по полудні в домівці СУА — 108 2-га евеню, відбудеться Святочний Вечір на пошану Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького. Присутні матимуть змогу послухати проповідей та промови Кир Андрея, в тому його провідь з 1939 року, яка награна на магнітофонну стрічку. Пояснення даватиме письменниця Уляна Любович; читає доповіді — Любов Волинець.

ЕСПАНЦІ ПРОГОЛОСУВАЛИ ЗА ВІЛЬНИМИ ВИБОРАМИ

Мадрід, Еспанія. — В четвер, 16-го грудня ц.р. еспанці більшістю голосів піддержали пропозицію уряду перевести в Еспанії весною 1977 р. вільні вибори в країні і тим самим дали право теперішньому парляментові зревідувати дотеперішні закони в цій справі, встановлені ще у періоді владування диктатора Франсіска Франка. Понад 80 відсотків, з усіх 22 мільйонів голосуючих еспанців, заявились за переведенням вільних виборів і відповіли „ТАК" на запитання чи вони погоджуються на зміну закону політичної реформи. Велика участь населення в голосуванні заскочила навіть самих еспанців. Біля голосуючих льокалів стояли вже від год. 9-ї рано довгі черги, а між голосуючими було багато молоді. Поза малими випадками, референдум відбувся спокійно. В місті Пампльона, заселеному в більшості басками і яке зараховується до центрів басків-националістів, поліція мусіла вжити слізний газ і ґумові кулі, щоб розігнати демонстрацію молоді, яка викрикувала під льокалями: „Не голосуйте!".

Прем'єр-міністер Адольфо Суарес з'явився до голосування без особистого документу, але урядники льокалю визнали, що для ідентифікації прем'єра вистачить його карточка на право їзди. „Я не знаю, — заявив при тій нагоді прем'єр Суарес, — чи країна має до мене довір'я, але натомість я маю велике довір'я до країни".

Заповідають дальші найменування на пости в уряді Картера

Вашінгтон. — Близькі співпрацівники новообраного президента Джіммі Картера інформують, що Картер на днях правдоподібно найменує Чарлса Шульца, колишнього директора бюджету за президентури Линдена Б. Джонсона, на пост голови Ради Економічних Дорадників Білого Дому.

Достовірні джерела рівнож інформують, що на пост Спеціяльного асистента для справ крайової безпеки Картер найменує д-ра Збіґнєва Бжезінського, професора Колюмбійського університету, на амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй — негритянського конґресмена Ендрю Янґа з Джорджії, на секретаря здоров'я, освіти і суспільної опіки — Джозефа Каліфана, колишнього дорадника президента Джонсона, а на секретаря праці правдоподібно обере Джона Данлепа, який сповняв цю функцію на початку президентури Джералда Форда.

В Індокитаї немає більше американських полонених – твердить комісія Палати

Вашінгтон. — Спеціяльна Комісія Палати Репрезентантів, створена 15 місяців тому, в середу, 15-го грудня, оприлюднила звіт, в якому твердить, що в державах Індокитаї, тобто, В'єтнамі, Камбоджі та Ляосі, немає більше американських воєннополонених. Ця заява законодавчої комісії противиться твердженню Департаменту оборони, що 33 американці ще далі находяться в полоні у тих трьох комуністичних державах, а крім того 728 вояків зараховані до категорії „пропалих без вісті" під час В'єтнамської війни. Спеціяльна Комісія Палати Репрезентантів не оспорює твердження Пентаґону щодо „пропалих без вісті", але вважає, що нема вже жадних американських вояків чи цивільних осіб, які находилися б в таборах полонених. Комісія в середу закликала уряд ЗСА робити натиск на В'єтнам, Ляос і Камбоджу, щоб вони подали всі можливі інформації про тих „пропалих без вісті", бо вважає, що ті комуністичні держави мають деякі, хоча не всі інформації, але відмовляються їх передати, старaючись „шантажувати Америку".

Сучасне і майбутнє було темою Дискусійної Лави КУПО

Союзівка (О.К.). — Осередком 7-их Зборів Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО), що відбулися в днях 4 і 5-го грудня ц.р. на цій оселі УНСоюзу, була безумовно тема і переведення Дискусійної Лави, яка держала не лише у повній увазі усіх учасників зборів, але дала їм підставу до поважної застанови про майбутнє українців на батьківщині та у вільному світі, а в цьому і Українського Пласту, як частини цієї спільноти.

Дискусійну Лаву, яку провадив незвичайно вміло активіст Фонду Катедр Українознавства ст. пл. д-р Адріян Сливоцький, розпочала доповідь відомого знавця проблем СССР д-ра М. Прокопа. Треба подивляти, як доповідач зумів вмістити у короткий, даний йому час, таку аналізу причин і стану української проблеми в обличчі намагання злиття народів у Совєтському Союзу. Свої думки він підтвердив числовими даними і наскрізь позитивними заключеннями.

Доповідь проф. І. Головінського про процес денаціоналізації українців у країнах нового поселення була немов доповненням образу поставленого перед очі слухачам д-ром М. Прокопом. Проф. І. Головінський спинився у своїх міркуваннях на психологічному аспекті денаціоналізації, подаючи причини та можливості боротьби із нею.

Відтак четверо пластунів молодшого покоління у живий та питоменний для себе спосіб представили проблему денаціоналізації і її майбутнього із чотирьох точок бачення. Перша забрала голос пл. сен. Дора Горбачевська, насвітлюючи як молода мама, становище і думки молодих батьків, що застановляються над майбутнім своїх дітей в українській спільноті. Ст. пл. Богдан Колос подав образ студіюючої молоді та їхньої настанови до українських проблем. Ст. пл. Роман Процик у темпераментний та безпосередній спосіб представив працю в українському шкільництві і різницю в думках молоді із середніх шкіл і відповідальних провідників українського життя. Вкінці ст. пл. Соня Слободян заключила панель своїми думками із досвіду у праці з дітворою новацького і передноваiцького віку.

Міжнародна Ліґа для Прав Людини відзначила А. Амальрика



Зустріч з А. Амальриком. На фото у першому ряді (зліва): п-і Марія Душник, Андрій Амальрик, Павел Літвінов, Борис Потапенко, п-і Клайв Барнс та д-р Володимир Душник.

Ню Йорк (Н. Н.) — Андрій Амальрик, відомий російський дисидентський історик і автор книжки „Чи проживе Совєтський Союз до 1984?", який провів 5 років у концтаборах в СССР і вкінці виїхав на захід, одержав Грамоту Волі від Міжнародної Ліґи для прав людини на спеціяльному зібранні Ліґи 9-го грудня 1976 р. в Ню Йорку.

Раніше того самого дня Амальрик мав конференцію для американської преси, де він сказав, між іншими, що сильні рухи спротиву існують в Середній Азії, в Україні та Балтійських країнах.

Під час церемонії виступали з короткими промовами п-і Керол Гавсамен, в домі якої відбулося прийняття для Амальрика і його дружини, Ґюзел, Джером Дж. Шестак, голова Ліґи; Родже Болдвін, основник Ліґи; п-і Клайв Барнс, яка відчитала привіт від письменника Артура Міллера; Павел Літвінов, який представив Амальрика, та Роберт Л. Бернстейн, голова видавничої спілки „Рандом Гавз", який вручив грамоту Амальрикові.

У своїй промові, яку він виголосив по-англійськи, Амальрик говорив про своє відкинення марксизму та його віру в гуманізм. Він гостро осудив безправ'я в СССР.

Між гістьми, яких було понад 60, були д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника" та його дружина п-і Марія Душник, заступниця головного предсідника УНСоюзу, і мґр Борис Потапенко від Українського Інформативного Центру в Ню Йорку. Вони мали змогу розмовляти з Амальриком, Літвіновом, д-р Валерієм Чалідзе та пані Ґюзел Амальрик, яка є казансько-татарського походження та маляркою по професії. Амальрик і Літвінов твердили у розмовах з українцями, що національне питання в СССР є важливим та експльозивним, а п-і Амальрик інформувала, що рух спротиву на Україні „дуже сильний" та що найчисленніші арешти відбуваються в Україні.

Буде відновлено вітраж „Т. Шевченко", розбитий КҐБ

Ню Йорк. — За ідеєю голови Головної Управи Об'єднання Жінок ОЧСУ мгр Уляни Целевич, при підтримці Головної Управи та делегаток Річної Конференції ОЖ ОЧСУ, що відбулася в Домі ОУВФронту 10-12 грудня ц. р., — в 1977 році за океаном буде відновлений-реставрований, за збереженими світлинами, великий кольоровий вітраж „Тарас Шевченко". Цей вітраж був виконаний сл. п. мисткинею Аллою Горською, підступно вбитою агентами КҐБ в Києві, мистцем Опанасом Заливахою, засудженим вдруге окупаційним режимом в Україні, та іншими мистцями.

Вітраж що зображує могутню постать Кобзаря з піднесеними руками і затиснутими п'ястуками, немов у заклику розпочинати „будить хиренну волю", буде відтворений в Америці за фонди ОЖ ОЧСУ і встановлений в Домі ОУВФронту при 136 Друга евеню в Ню Йорку, доки його можна буде перевезти до вільного державного Києва та встановити в Університеті ім. Т. Шевченка, куди він був призначений.

Здійсненням цього задуму ОЖ ОЧСУ візьме активну участь у проголошеному СКВУ в 1977 році — році Української Культури.

Рената Бабак цієї суботи і неділі концертуватиме в Бракпорті і Голлі, Н. Й.

Бракпорт, Н.Й. — Рената Бабак, колишня солістка Львівської опери і театру Большой, яка в 1973-му році „вибрала волю" і тепер перебуває в Америці, концертуватиме в суботу і неділю, 18-19 грудня, в Бракпорті і Голлі, Н. Й., містах недалеко віддалених від Рочестеру і Боффало, в рамках святочно-різдвяних програм стейтового коледжу в Бракпорті. Українське меццо-сопрано виступить із Бракпортською симфонічною оркестрою і балетним театром з Рочестеру в суботу увечорі, 18-го грудня, в авдиторії середньої школи в Голлі. В неділю, 19-го грудня, відбудеться два концерти, в год. 2-ій і 8-ій по полудні, в авдиторії середньої школи Бракпорту.



Рената Бабак в ролі Кармен

Український громадський Мистецький Комітет Рочестеру в співпраці з Бракпортським коледжом гоститиме Ренату Бабак на прийнятті перед концертом, а в неділю увечорі, після концерту, прийняття в честь української співачки влаштовує „Сейвінгс банк в Рочестері.

ПОЛІТВ'ЯЗНІ В СССР ГОЛОДІВКОЮ ВІДМІТИЛИ ДЕНЬ ПОЛІТВ'ЯЗНЯ 30 ЖОВТНЯ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — В українському самвидаві останньо поширюються два документи про голодівку, яка відбулася 30 жовтня ц. р. з нагоди „Дня політичного в'язня". Нижче передруковуємо повні тексти цих документів:

30 жовтня 1976 року у Владимірській тюрмі голодувало не менше як 30 політв'язнів, між ними: Владимир Буковський, Кронід Любарський, Вітальд Абанькин, Алексей Сафронов, Владимир Балаханов, Зорян Попадюк, Михайло Макаренко, Микола Бондар, Ґабрієль Суперфін, Зіновій Антонюк, Андрій Турик, Євгеній Пашнін, Гунар Роде, Роман Гайдук, Георгій Давидов, Баграт Шахведрян,...

Політичні в'язні Уральських таборів суворого режиму: Іван Світличний, Семен Ґлузман, Валерій Марченко, Вилис Асельбаум, Размик Зограбян, Маті Кийренд..., Сергій Ковальов, Йосиф Менделевич, Євген Сверстюк, Плумпа...

Політичні в'язні Мордовських таборів суворого режиму: Сергій Солдатов, Владимир Осипов, Михаїл Хейфиц...

Політичні в'язні Мордовського табору посиленого режиму: Василь Романюк, Святослав Караванський, Едвард Кузнєцов, Богдан Ребрик, Юрій Федоров, Данило Шумук...

Жінки політв'язні Мордовського табору суворого режиму: Стефанія Шабатура, Ірина Калинець, Ірина Сеник, Оксана Попович.

Політв'язні вимагають признання їм статусу політичного в'язня; закінчення з примусовою працею; заборони застосування голоду, як засобу „перевиховання — кари"; відкриття таборів і тюрем для перевірки міжнародним гуманітарним організаціям і незалежній пресі.

На підтримку своїх домагань, вони сьогодні голодують.

* * *

Заява політичних в'язнів Уральського табору ч. 36

Ми розуміємо чому Совєтський Союз вимагає звільнення політичних в'язнів усього світу, за виїмком соціялістичного табору.

Будучи частиною світу, ми також вимагаємо волі.

Все ж таки, якщо соціялістичний табір не уявляє себе без таких інституцій як тюрми і табори для інакшедумаючих, то нехай він виповнить бажання сучасного світу і надасть своїм політичним в'язням статус політичного в'язня.

Ми заявляємо це бажання 30 жовтня 1976 року в день політв'язня СССР і на знак підтримки цього бажання починаємо голодівку.

Політв'язні Кучино: Ковалев (Москва), Менделевич (громадянин Ізраїлю), Плумпа (Вільнюс), Сверстюк (Київ).

РАЇСА МОРОЗ ДЯКУЄ УКРАЇНЦЯМ ТА МІЖНАРОДНИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ ЗА ДОПОМОГУ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Ще 21 червня 1976 року Раїса Мороз, дружина Валентина, написала звернення до українців ЗСА, Канади й Европи та до міжнародних організацій з нагоди визнання її мужа психічно здоровим. Нижче друкуємо повний текст обох звернень, які вміжчасі поширюються в Україні і нарешті продісталися на Захід.

„Українцям Сполучених Штатів, Канади і всіх европейських країн. Дорогі Друзі! Я щиро зворушена Вашою увагою і бажанням допомогти й полегшати долю мого чоловіка, Мороза Валентина. На цей раз наші спільні зусилля скінчилися втішно: Валентина визнано психічно здоровою людиною. Поспішаю поділитися своєю радістю і висловити подяку всім тим, хто не залишився байдужим до долі мого чоловіка. Валентина визнали здоровим, проте його не поспішають перевести до табору, де він має бути, згідно призначеного терміну, вже з 1 червня ц.р. Зараз він находиться в Бутирській в'язниці м. Москви і невідомо доки його там ще протримають. Я домагатимуся негайного переведення чоловіка до табору і прошу Вас підтримати мої законні вимоги. Заздалегідь вдячна — Раїса Мороз".

„До: Емнесті Інтернешенал,
Ініціятивного комітету проти надуживання психіятрії у політичних цілях,
Европейської Федерації психоаналітиків,
Пенклюбу,
Конґресу США,
Громадської групи для співпраці у виконанні в СССР Гельсінкських договорів,
Усім людям та організаціям, що турбувалися долею В. Мороза.

Сьогодні я дізналася, що комісія експертів Інституту ім. Сербського визнала В. Мороза психічно здоровим. Я не сумніваюся, що тільки активне втручання громадськости Заходу та нашої країни врятувало його від жахливої долі. Я щиро дякую від мого імени та від імени мого чоловіка всім людям та організаціям, що турбувалися його долею.

Проте, його муки ще не закінчені. Тепер він знаходиться в Бутирській в'язниці і невідомо скільки його там ще держатимуть, хоч згідно з присудом, його перебування у в'язниці після строку — це незаконне продовження і без того довгого періоду позбавлення волі.

Я далі вимагаю, щоб негайно перевезли мого чоловіка до табору і прошу всіх підтримати мої зусилля.

Щиро вдячна всім хто відгукнеться на моє прохання.

Раїса Мороз".
21 червня, 1976.

ДЕМОНСТРАЦІЯ В ОБОРОНІ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Філядельфія. — Міський Комітет Оборони Валентина Мороза, який працює в рамках місцевого Відділу УККА, влаштовує демонстрацію в обороні українських політв'язнів в СССР, **в понеділок, 20-го грудня, на площі перед ареною** Спектрум, в якій виступатимуть гімнасти з СССР. Демонстрація запланована на год. 7:30 увечорі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montbomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Голос нескореної України

,,Я звертаюся до людей всього світу: підніміть голос в обороні київського лікаря Михайла Спиридоновича Ковтуненка! Він — лицар духа, лицар науки. Він дійсний гуманіст. Він до кінця залишився вірним присязі Гіппократа.

Він — вірний син многострадальної України. Шість десятиліть влада проводять прополювання в нашому народі, щоб знищити серед його синів міцні зерна, залишивши тільки убогі духом бур'яни. Яким же могутнім є український народ, якщо навіть умертвлення кожного четвертого (пригадайте розкуркулювання, пригадайте голод 1931-1933) не могло зламати його духа — є Валентин Мороз, є В'ячеслав Чорновіл, є Олександр Сергієнко, є Василь Лісовий, є Михайло Ковтуненко. Є сотні, є тисячі подібних їм. О ні! Такий народ покорити неможливо!''

Це є цитата, із надрукованого у вчорашньому виданні ,,Свободи'' листа Миколи Руденка, голови київської Української групи обслідування сповнення постанов Гельсінкського договору щодо людських прав в Україні до Варвари Ковтуненко, дружини заарештованого недавно в Києві українського лікаря Михайла Ковтуненка. Формально д-ра Ковтуненка заарештовано за видуманий кагебістами ,,хабар'', але дійсною причиною арешту було те, що написав сам д-р Ковтуненко в записці до Руденка, в якій сказано: ,,Мені, Ковтуненкові Михайлові С., запропонували працювати в ролі співробітника КГБ, щоб я дивився, бачив і доносив на Руденка М. Д. про те, що він проти місцевих властей; про те, що він належить до групи Сахарова. Я вповні поділяю погляди Руденка М. Д. і буду їх боронити наскільки це буде можливо. Вірю, що в нас немає свобід, навіть простих. Вірю в Україну...''

Навряд, чи знайдеться чесний і свідомий не тільки українець, але й людина будь-якої іншої національности, яка могла б прочитати ці рядки без глибокого зворушення в душі та найбільшого подиву і співчуття до їх авторів з одного боку, а найглибшого обурення на злочинну комуно-московську окупаційну систему і її виконавців з другого. Це бо не є голос тільки Ковтуненка і Руденка: це голос тієї нескореної героїчної України, яку символізують згадані в листі Руденка Валентин Мороз, Вячеслав Чорновіл, Олександер Сергієнко, Василь Лісовий і Михайло Ковтуненко та — додаймо — Руденко і згадані ним же ,,сотні і тисячі подібних їм''. І чи може бути найменший сумнів, що — як пише Руденко — ,,такий народ покорити неможливо!''

Згадуючи ці листи та сотні подібних, які продісталися на Захід і були опубліковані, згадуючи цей справжній голос нескореної України, мимоволі приходить на думку запит: де в цьому героїчному змагу нескореної України стоїмо ми та яке місце займаємо і яку ролю граємо ми, українці у вільному світі, яким доля заощадила тих знущань і терпінь, що їх переживає наш героїчний нескорений народ?

Очевидно, що найточнішу і найвірнішу відповідь може дати кожний сам собі, якщо він ще на таке спроможний. Коли ж оцінювати нашу зорганізовану і громадську активність для допомоги нашому народові в його змаганнях взагалі, а в обороні тих символів його нескоренности, які ,,караються, але не каються'' по концтаборах, тюрмах і психушках, то вона ще далеко-далеко не вичерпує того нашого ,,всього можливого'', що ми повинні робити. При цьому не можна не висловити признання поважній частині нашої молоді, яка в останніх роках виявила багато, часто подивугідного, активного зацікавлення і затурбовання власне обороною українських політичних політв'язнів в поневоленій Україні.

Вся наша громада, всі українці у вільному світі вже в більшій чи меншій мірі охоплені тим ,,Різдвяним духом'', що його в нас на поселеннях характеризує колядковий ,,мир на землі'', увага до інших та бажання взаємно себе обдарувати. Обдаруймо ж і ми в першу чергу наших поневолених, але нескорених братів і сестер в Україні нашою думкою про них та нашою максимальною активністю, щоб їм допомогти. Вони мають право цього від нас очікувати, а ми маємо справді святий обов'язок це чинити. До цього нас кличе голос нескореної України!

Любов Коленська

ТВОРЧА ТОЛЕРАНЦІЯ

З хвилиною приїзду на новий континент, кожен емігрант, заки пристосується до нових обставин, переходить різні, змінні психічні фази. Одначе, буває іноді і так, що новоприбулий ніяк не може вкоренитися у ментально чужий йому ґрунт і тоді його життя пливе тільки зовні, а внутрі він залишається всецілонезмінений з вічною носталгією у своїй душі, з вічним бажанням... колись повернутися на материк.

Є іміґранти, що швидко асимілюються, приймаючи мову, звичаї і культуру даної країни. Є такі, що опановують мову тільки для практичного вжитку, але вдома говорять виключно мовою тієї країни, звідкіля вони виемігрували, зберігаючи свою культурну спадщину. Є й інші, що потраплять співжити в двох культурах і, якщо обставини цієї країни пригожі, дві культури — матірня і новоприйнята — розвиваються поруч себе, одна одній не перешкоджаючи, а навпаки, взаємно збагачуючись.

Ліо Гамаліян, професор англійської літератури в Сіти коледжі в Ню Йорку, у надрукованій недавно в ,,Ню Йорк Таймсі'' статті: ,,Серед достатків — туга'' проаналізовує психіку свого батька, емігранта-вірменина, який тільки зовнішньо зумів пристосуватися до обставин життя в Америці, а внутрі залишився вірним вірменському світові. Через те його життя було знівечене й неймовірно сумне. Він любив і не міг призабути тієї країни, де він народився і виростав, і якщоб не те, що вірменам загрожував турецький геноцид, він ніколи не залишив би був своєї країни.

Батько проф. Гамаліяна виемігрував до Америки у 1911 році і, живучи у ментально чужому до світу своєї країни мільє, ніколи не міг призвичаїтися до американського способу життя. Тому й самотньо, у вічному конфлікті зі собою і своїм оточенням, помер у 1939 році. Ні матеріяльний добробут, ні ,,Американська мрія'' (,,Амерікен Дрім'') — не могли заглушити болю в його душі, хоча старався жити так, як інші вірменські іміґранти, які якось зуміли перетворитись у любителів цієї країни.

На думку проф. Гамаліяна, його батько не робив враження живої людини; він був начебто дух, який порушувався і говорив, тільки слів його не було чути. Він навіть шепотом не висловлював своєї журби, яка, як щойно тепер усвідомив проф. Гамілян, на протязі 25-ох років перемінила його батька в камінь.

Із колись заможної і великої родини тільки його батько і сестра вспіли втекти від турків. Він виемігрував до Америки, а його сестра до Єгипту, залишаючись без ніякої державної приналежности. Оцілило їх тільки двоє, опинившись на інших континентах — і це ще дужче роз'ятрювало біль в душі батька проф. Гаміліяна.

А все ж таки батько проф. Гаміліяна старався бути добрим американцем. Він працював клішарем, забирав свою родину на пікніки біля церкви на 33-ій вулиці, перебував із своїми приятелями, можливо надіючись, що і його мрії сповняться, і він зможе втішатись життям як інші вірмени. Одначе це не могло статися. Як не дивно, але він був далі надмірно прив'язаний до окупованої турками частини Вірменії, де його потрактовано як ,,сміття'', водночас закриваючи очі на достатки і свобідне життя в Америці.

Інші вірменські іміґранти якось зуміли підвестися по турецькій трагедії, але батько професора Гаміліяна — ніколи. Він просто так закам'янів у своєму горі, що йому важко було з нього вийти. І ця закам'янілість його болю проявлялась найбільше у його надмірно суворій поведінці зі своїми дітьми. Чим більше вони ставали американцями, тим більше — він був лютий; важко розгадати, чи його злість була спрямована на Америку, чи на дітей. А діти тоді із-за своєї податливости в напрямі американізації — почувалися винуватими.

На думку проф. Гаміліяна, його батько, поступаючи в той спосіб, хотів відзискати частину минулого, облегшити свій біль і тугу за рідною землею, а також цим робом зберегти у своїх дітей вірменську ідентичність. Вдома родина проф. Гаміліяна говорила тільки по-вірменськи, їла лише вірменські страви і в більшості їхніми приятелями були вірмени.

У минулому ,,105 відсоткові'' американці використовували публічні школи на те, щоб зневажливо висловлюватися про культурну спадщину іміґрантів. І тут проф. Гаміліян пише: ,,Мушу признатися, що я був невинним, але охочим коляборантом. Я тоді не знав, що мої дитячі прояви ребелії можуть моєму батькові спричинювати духові тортури''.

Сьогодні проф. Гаміліян вже пізнав, що найболючіше турбувало його батька; він сумнівався, чи він собі заслужив на всі ті достатки і безпечне життя, які дає йому Новий Світ в заміну за його працю; він застановлявся над тим, чи бува ці познаки його життьового успіху не є рівночасно плодом його боягузства, бо ж він, замість залишитися, втік зі своєї країни. Його вічно турбувала думка, що він повинен був залишитися із своїми батьками, а навіть те, що він розлучився зі сестрою. Його добивали думки і нуртував сумнів, чи він не повинен був колись стати він-на-віч з ворогом, не дивлячись на те, що це йому коштувало б. Найбільше, що мусіло тяжіти на душі його батька, це те, що він, щоб уникнути переслідувань, терору і смерти, залишив свою родину. На його думку — він був зрадником, бо не поділив з ними їхньої долі.

Була ще одна перешкода, яка не дозволяла його батькові поширити горизонти думання — це трак освіти. У нього витворився також свого роду антагонізм до всього що американське. Цьому сприяла частина

(Закінчення на стор. 3-ій)

І. Вовчук

ЗАТИСНУТА РОДЕЗІЯ

(1)

Кремлівська стратегія надає великого значення ,,совєтизації'' північно-африканського району Родезії. Вже кілька років волає большевицька преса про неминучу загибель родезійського расового режиму від натиску народно-визвольного руху. А недавно офіціоз КПСС заявив, що ,,тільки повна капітуляція расистського режиму, або його усунення — може визволити Зимбибве'' (,,Правда'' (,,Правда'' 12-го листопада). Так називає чорне населення Родезію, в якій живе 6 мільйонів чорних різних племен і 270 тисяч білого населення. В минулому країна була британською колонією, а шість років тому теперішній її уряд Іяна Сміта проголосив незалежність країни, без визнання його англійським урядом.

Хоч відносини між панівною меншістю білих, що керують цілістю життя в країні, і корінним чорним населенням не такі жорстокі, як у ПАР, але расова нерівність і соціяльні контрасти в житті країни спричинюють незадоволення заворушення чорного населення. Використовуючи це, большевицька стратегія роздмухує пожежі громадської війни. В Родезії кілька місяців триває партизанська боротьба чорного населення проти білих.

Большевицька преса з захопленням описує, як біле населення, обороняючи себе, перетворює свої мирні оселі на фортеці, змушене навішувати віконниці і двері, що їх не проб'ють кулі, а навколо осель ставити електричне обладнання, що сигналізує про наближення бунтарів. З сусіднього Мозамбіку постачаються для заворушення люди, вишколені кубинсько-совєтськими інструкторами, зброя й інша ,,визвольна'' амуніція. Мозамбик і почасти Анголя, на терені яких розташовані кільканадцять озброєних армій, стали тими плящдармами, з яких ведуться наскоки на Родезію, армія якої нараховує 12.000 добре озброєного війська, в складі якого чимало чорних. Теперішній стан в Родезії багато в чому нагадує Південний В'єтнам 1964 року, коли після вбивства Нго Д'єма туди довелося послати дивізії американського війська. На таке немає виглядів в нинішніх обставинах.

Державний секретар ЗСА Г. Кіссінджер 2-го серпня, говорячи в Бостоні про африканські ,,визвольні проблеми'' заявив, що ,,ні один інший район не кидає такого виклику принципам і цілеспрямованості Америки, як цей великий і життєво-важливий район''. За останні десятиліття американські капіталовкладення в країни південно-африканського району збільшились у три рази. Найціннішу дефіцитову сировину (уран, алмази, рідкі метали та інші) вивозиться з цього району. З року в рік зростала торгівля з цими країнами, посідаючи важливу ролю в торговельному балянсі Західнього Світу.

Важливе стратегічне значення району ставить питання: куди і яким шляхом піде майбутній розвиток Африки? Опанування країн південно-африканського району дасть Москві змогу контролювати один з найважливіших шляхів постачання Західнього Світу. Щороку понад двадцять тисяч важковантажних кораблів проходять цим водним шляхом з різними товарами і сировиною. Засади африканської політики ЗСА окреслив Г. Кіссінджер в згаданій бостонській промові так: ,,Ми вирішили використати наш вплив, шукаючи таких вирішень в Південній Африці, які б можна осягти через переговори, поки ще є час: вишукати нові способи підтримки економічного розвитку і поступу Африки, підтримати принципи рішень африканських проблем перед зростаючою небезпекою чужинецького втручання''.

оо О оо

Хоч в рятункових засадах державного секретаря й говориться ,,поки ще є час'', але він (час) був дуже спізнений, бо в Родезії почалася партизанська війна, а її кордони стали лініями її фронту. В рятункових заходах державному секретареві довелося діяти з ,,позиції слабости'', бо московська стратегія большевиків добре попрацювала, щоб захопити цей плящдарм і заповнити порожнечу на півдні Африки, що витворилась в деколонізації країн цього району. Перед африканською політикою ЗСА стало в усій широчині завдання: якось запобігти активному втручанню Москви в конфлікти чорних з білими, роздмухуваних за большевицькими вказівками. Завдання ускладнювалось тим, що в оперативних плянах ,,совєтизації'' району Москва зайшла дуже далеко. В Родезії і Намібії розгорнуто партизанську війну, а в ПАР — початки її.

В порозумінні з англійським урядом було вироблено плян оборони району від ,,совєтизації'' і передачі влади чорній більшості в Родезії, узгіднивши це з головою уряду ПАР Джоном Форстером. Іяну Сміту довелося погодитися з пляном, за яким на протязі двох років владу в країні мало перебрати чорне населення. Плян передбачає створення тимчасового уряду, що складається з: 1. Державної Ради, очоленої білим головою і рівним числом білих і чорних в країні. 2. Ради Міністрів, головою якої має бути чорний, як і більшість її членів. Плян узгіднено з провідниками суспільних сил країни. Під натиском обставин Сміт погодився з пляном, бо, як заявив він в уряді, ,,йому і його колегам було сказано, що доки в Родезії залишається існуючий стан, доти країна не одержить від вільного світу будь-якої підтримки чи допомоги.

За погодження прийняти плян Родезії обіцяно економічну допомогу 1,5 — 2 мільярди долярів і відкликання всіх економічних санкцій проти країни (встановлених за ухвалами ОН) після створення уряду чорної більшости.

(Продовження буде)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Ярослав Курдидик. СЕРЦЕ І ЗБРОЯ. Збірка вояцької поезії. Накладом Братства Української Національної Армії. Торонто, 1976, 76 ст. Обкладинка роботи Петра Андрусева.

Ярослав Курдидик, відомий читачам ,,Свободи'' як журналіст, який пише на військові теми. Давніше він містив у ,,Свободі'' і свої гуморески під псевдонімом Максим Булька. Досі він видав дві книжки мініятюрної прози, а тепер видав першу книжку ,,Вояцькі поезії''. Про нього більше пише Леонід Полтава в ,,Передмові'' до цієї збірки (5-7).

,,Збірка вояцької поезії'' Про серце писав вже автор, називається ,,Серце і зброя'' у ,,Етюдах'' (1955), де дякував Творцеві за серце, яке своїм ударом скандує час і віддаль'', і яке ,,кожного ранку дзвонить велику любов'' життю. В одній мініятюрі сказав батько своєму синові, що йшов у світ мандрувати, таке:

,,У світі є один великий гріх — підлість, одна велика чеснота — посвята для батьківщини і одне велике щастя — спокійна совість''.

Збірка ,,Серце і зброя'' свідчить про те, що син послухав батька. Ця збірка має такі цикли: Вояцька честь, Землею українською, Доба велика і сувора та Серце. В поезії ,,Стигми'' читаємо:

,,Хай відданість і посвята
збережуться назавжди''.
Закарбуйте в пам'яті те, що
має на собі стигми відданости''.

Вірш, присвячений Тарасові Чупринці, кінчається:

Рокочуть громи у повітрі,
Що хто шукатиме раба —
Того розчавить і розітре
Чупринки кована доба!

А це буде тому, що

Кров просякла в чорнозем,
Не пропадає, бо щоднини
Із неї, блиснувши вогнем,
Зростає велет України,
Стає до маршових колон,
Які нескореним багнетом
Карбують нації Кордон!

Нікольо Макіявеллі. ВОЛОДАР. З італійської мови переклав Михайло Островерха. Друге поправлене видання. Обкладинку виконав Едвард Козак. Новий Йорк, 1976, 164 ст.

Дехто може сказати, що перше видання ,,Володаря'' у Львові в 1934 році було оправдане, бо тоді в Німеччині тріюмфував Гітлер, а в Італії Муссоліні відбудовував римську імперію, а тепер всі знають, що сталося з тими диктаторами, і тому сьогодні не актуальне навчання про диктатуру.

Та хто прочитає книжку Макіявеллі про те, як мав би урядувати голова держави, щоб здобути волю своєму народові і пізніше ту волю втримати, той дякуватиме М. Островерсі за те, що перевидав свій переклад твору, який в оригіналі появився був 445 років тому. Але не треба на сто відсотків вірити цьому італійцеві.

В книжці вміщена стаття Макіявеллі (ст. 9-29), а на 152-162 подані ,,Причинки'', які дають вияснення про особу Макіявеллі, твір якого дуже контроверсійний. Один Папа казав ,,Володаря'' вмістити на листу заборонених книг, і інший Папа з любов'ю прочитував цю книжку. Сам Макіявеллі вияснював Папі Левові X своє становище такими словами:

— Більша частина людей несправедлива супроти мене, бо вони повні пристрастей і є слугами партій. Я ж хотів написати мої твори без ніякої пристрасти, не йшов я за ніякою партією: ну й образив я всіх. Написав я свої твори для людей, що вміють думати, й у цьому розчарування: людей розумних мало.

В книжці 27 розділів. Ось деякі їх назви: Як треба рядити містами і володарствами; Про речі, за які людей, а зокрема володарів хвалять або гудять; Про великодушність і скупарство; Як повинен поступати володар, щоб здобути повагу; Як треба оминати підлесників; Заклик визволення Італії від ворогів.

Всі ці розділи дуже цікаві, їх читається немов белетристику. Очевидно, що Макіявеллі деколи навчає володарів по - макіявеллівському'', кажучи, що володар ,,для удержання держави часто примушений діяти проти вірности, проти милосердя, проти людяноти, проти релігії''. Він ,,має мати духа здатного до вітрів фортуни''.

Так діяли вищезгадані диктатори і спричинили нещастя своїм народам. Так роблять тепер комуністичні володарі, яких чекає подібне майбутнє...

М. Островерха називає Макіявеллі ,,спірною постаттю'', а його твір ,,бентежливим''.

Він відміняє Макіявеллі, — я, — ем... Подібно він робить і з Мазаріні, — я. Правопис каже не відміняти.

ІСКРИ РОЗУМУ. Зібрав, переклав з інших мов і впорядкував *Іван Барчук.* Том перший. Накладом Видавництва ,,Дорога Правди''. Вінніпеґ - Клівленд, 1975, 592 ст.

Цей перший том афоризмів містить ,,іскри розуму'' тільки до букви ,,Д'' включно, бо зібрана цілість обійматиме ще три або чотири томи. Баптистський провідІван Барчук видав досі 21 книжку. Він зібрав тисячі афоризмів і почав їх видавати після сороклітньої праці, щоб читачі ,,в їхньому світлі могли ясніше бачити себе самих та інших'', і щоб могли ,,виправляти свої помилки та гріхи''. Читачі можуть користуватися цими

(Закінчення на стор. 3-ій)

РЕЗОЛЮЦІЇ
Дванадцятого Конґресу Українців Америки

що відбувся в Ню Йорку, в готелі ,,Амерікана'', у днях 8, 9 і 10 жовтня 1976 року

— у 200 ліття Американської Революції і Незалежности,
— у 100-ліття поселення українців на землі Вашінґтона.

2

III. ДО СУЧАСНОГО ПОЛОЖЕННЯ В УКРАЇНІ

З'ясувавши стан оборони і будучи в переконанні, що оборона українських політичних в'язнів не лише патрібна, але й конечна, треба зробити такі конкретні пропозиції:

1. Призначити 15% бюджету УККА на оборону українських політичних в'язнів в СССР, точно розподіляючи фонди на специфічні проєкти.

2. Покликати до життя з фінансовою допомогою УККА постійну Конференцію всіх діючих і зацікавлених справою оборони комітетів і організацій, які б:

а) відбували раз на півроку спільні наради;

б) плянували акції оборони в крайовому маштабі на піврічний період;

в) координували окремі виступи в обороні політв'язнів;

г) узгіднювали видавання інформаційних матеріялів про українських політичних в'язнів та взаємно собі допомагали у їх підготові;

г) плянували розповсюджування творів українського Самвидаву англійською мовою й інформаційні матеріяли про події в Україні.

3. Покликати 3-5-членну Комісію компетентних викладачів американських високих шкіл, які розглядали б видані чи підготовлювані до друку твори українського Самвидаву англійською мовою і були б рішальним чинником у рекомендуванні масового поширення їх серед неукраїнського оточення Відділами УККА, Комітетами Оборони й суспільно-громадськими організаціями.

4. Розпочати негайно акцію оборони українських політичних в'язнів двох категорій:

а) тих, які незаконно сидять в психіятричних тюрмах;

б) тих, які сидять по 20 і більше років в тюрмах і концтаборах за участь в українському визвольному русі.

5. Підготовити спільними зусиллями зацікавлених і компетентних організацій і осіб посібник для українців, які їдуть на відвідини в Україну, з інформаціями практичного характеру відносно їхньої поведінки в Україні.

6. Доручити Комісії Дослідів Сучасної України влаштувати в більших місцевостях українського поселення студійні конференції, присвячені розглядові дійсности в Україні, для більш активного включення української громади в оборону українських політичних в'язнів, в акції проти нищення релігії, релігійних і історичних пам'яток та оборону законних прав українського народу.

7. Вжити відповідних заходів перед американськими урядовими чинниками, щоб українські втікачі з Совєтської України були передавані для влаштування в цій країні до українських установ, в першу чергу до ЗУАДК.

8. Зобов'язати Екзекутиву УККА, щоб вона закуповувала відповідну кількість англомовних творів українського Самвидаву для розповсюдження серед американських політичних діячів, чужинецьких амбасад і місій до ОН в ЗСА.

XII-ий Конгрес УККА:

1. Стверджує, що оборона національних і людських прав українського народу в самій Україні вимагає нових і посилених акцій на теперішньому етапі боротьби українського народу за свободу і незалежність як в Україні, так і поза її кордонами.

2. Найрішучіше засуджує етноцид українського народу в СССР — національне, культурне і духове винищування різних ознак і виявів українства в Україні.

3. Найгостріше засуджує посилену русифікацію в Україні й закликає українську громаду в ЗСА протестувати проти цієї політики Москви, розкривати її і доносити інформації про неї до різних міжнародних чинників.

4. Протестує проти варварського нищення в Україні українських релігійних, історично-культурних пам'яток і українських національних кладовищ, цих невмирущих символів української національної ідентичности.

IV. В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ И КУЛЬТУРИ.

1. Совєтська Росія пляново руйнує українську культуру

Об'єктивна аналіза історії завоювання України Совєтською Росією і її окупаційного режиму під різними масками дає безсумнівні докази на те, що диктатура комуністичної партії СССР і встановлена нею совєтська влада мали від самого початку, ще від 1917 року, вироблений плян інкорпорувати Україну до Московії-Росії як свою невіддільну провінцію. Для проведення цього пляну передбачено знищити український нарід як самостійну і окрему від російського народу національно-культурну особовість. З цією метою встановлено цілу систему ступневого фізичного послаблення українського народу (масові ростріли, концтабори невільничої праці, штучний голод з вимореням понад семи мільйонів провідної селянської верстви, депортація українців з України в далекі неукраїнські області, ступневе заселення України московським етнічним елементом і т.п.).

З фізичним послабленням українського народу заплявовано ступнево нищити його культуру, як основу національної самосвідомости і опору проти поневолення (нищення провідної верстви української інтелігенції, селянства і робітництва; позбавлення свободи культурної творчости в усіх її ділянках; насильне накидання до українознавчих наук фальшивої доктрини про нібито споконвічну єдність українського народу з російським, щоб таким чином убити історичну пам'ять про споконвічну самостійність українського народу і його світлі досягнення в минулому в ділянці культурного, соціяльно-господарського і державно-творчого та релігійно-церковного розвитку).

2. Всебічний розвиток української культури у вільних країнах — це один із важливих засобів допомоги Україні в її визвольній боротьбі

Надзвичайно важке й загрозливе положення української нації в її боротьбі проти етноцидної політики російсько-совєтського режиму накладає на українську еміґрацію відповідальний перед Богом і історією обов'язок допомагати цій боротьбі всілякими засобами. Цієї допомоги особливо сподівається Україна від українців у З'єднаних Стейтах Америки, бо вони, як громадяни найбільш демократичної країни у світі, мають гарантовану повну свободу національно-політичної, соціяльно-економічної і культурної діяльности, а при тому живуть в умовах найвищого рівня життя й заможности.

Тим то XII Конґрес Американських Українців висловлює певність, що українська спільнота в ЗСА буде наполегливо, в організований спосіб, в рамках УККА і під його проводом виконувати свої завдання в усіх ділянках допомоги Україні, а особливо в ділянці культури:

1. Берегти й розвивати національну субстанцію, а особливо дбати про збереження української культурної традиції.

2. Дбати про національне виховання дітвори і молоді в родині і в церковних організаціях, в українських школах і на українознавчих курсах.

3. Підтримувати існуючі українські школи і в потребі засновувати нові.

4. Сприяти видатними пожертвами розвиткові українознавчих студій у рамках обидвох українських академічних установ — Наукового Товариства ім. Шевченка та Української Вільної Академії Наук, та творити спіціяльні фундації в цих установах, щоб уможливити їм далі розвивати незалежно від кожного чужого натиску українознавчі науки та публікувати їхні висліди українською і світовими мовами, щоб таким способом ширити наукову правду про Україну і розвіяти туман фальшивих російсько-неділимських доктрин серед американського суспільства, передусім в університетах і колегіяльних колах.

(Продовження буде)

ЗВЕРНЕННЯ

ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГІМНАЗІЇ У ЛЬВОВІ ДО ВСІХ БУВШИХ ОТЦІВ КАТЕХИТІВ, ПРОФЕСОРІВ, УЧНІВ І ВСІХ УКРАЇНЦІВ ДОБРОЇ ВОЛІ.

Діловий Комітет для відзначення 100-річчя УАГ у Львові зорганізував був Ювілейну Зустріч бувших Отців катехитів, професорів і учнів на „Союзівці" ще в днях 28 і 29 вересня 1968 року. На З'їзді були сотні учасників, які схвалили видати Ювілейну Книгу, що віддзеркалювала б гімназійні часи.

Треба було багато часу й неменше трудів, щоб зібрати матеріяли до згаданої Книги. Причинки до історіїУАГ написав проф. д-р Роман В. Кухар, історію професорів зладив д-р Павло Сениця, а багато авторів опрацювали поодинокі ділянки праці в УАГ чи подали історію визначних особистостей, які вийшли із УАГ у Львові. Матеріяли п е ревірюють члени Редакційної Колегії: ред. І. Кедрин - Рудницький і ред. А. Драган, які вже в короткому часі подадуть свої думки, деякі матеріяли прийдеться ще переписати на машинці, щоб у перших місяцях 1977 року можна було передати увесь матеріял до друку.

Видавалося б, що все йде в належнім порядку. Та тут виринає найважливіша проблема — матеріяльних фондів, що їх потрібно на видання приблизно тисячасторінкової Книги з десятками знімок. Кожному відомо, які високі тепер друкарські оплати.

Тому то звертаємося до всіх, у кого добра воля, і просимо допомогти нам зібрати потрібні фонди на видання Книги, що кожному пригадуватиме Львів, УАГ і переведені там молодечі роки.

Таку допомогу можна здійснити: 1) Купуючи кілька квитків на льотерійний виграш мистецьких творів, а їх можна дістати у зв'язкових Ділового Комітету; 2) Надсилаючи передплату хоч на одну Пропам'ятну Книгу в ціні 20.00 долярів (пізніше буде коштувати найменше 25.00 дол.; 3) Складаючи відповідну до своєї спроможности пожертву на Ювілейний Фонд.

Богу дякувати є між нами високо заавансовані професіоналісти, колишні учні УАГ у Львові, які на нашу думку також відгукнуться на оце звернення та допоможуть нам у виданні Ювілейної Книги.

Вплати можна надсилати на такі адреси:

Mr. Roman Krawciw,
Treasurer,
2228 Mt. Vernon St.,
Philadelphia, Pa. 19130
U.S.A.

Ukrainian Selfreliance
Federal Credit Union,
4814 N. Broad St.,
Philadelphia, Pa. 19141
U.S.A.

Діловий Комітет
100-річчя УАГ

ТВОРЧА ТОЛЕРАНЦІЯ

(Закінчення на стор. 2-ій)

його оточення — „105 відсоткові" американці, для яких інша культурна спадщина була незрозумілим явищем. Бож інакше, на думку проф. Гаміліяна, його батько принаймні крихітку повинен був почуватися щасливим, живучи безпечним життям, у достатках, з надією на великі можливості, які відкривалися його дітям. Чого ще більше йому залишилось бажати? Минуле хай відійде в забуття... „Але мій впертий батько не міг здобутися на гратуляції, які він вважав би актом зради", — пише проф. Гаміліян.

Проте, як завважує проф. Гаміліян, обставини в Америці дуже змінилися. Нині суспільність в Америці вже перестала настоювати на іміґрантів, щоб вони забули про своє попереднє життя на материку, щоб вони забули про своє походження. Тепер ніхто не пробує відкинути цього, що для іміґрантів залишилося дорогоцінністю. Очевидно, що можна співчувати над гіркою недолею людей, які були примушені залишити свої рідні землі і на якийсь час стали бездомними людьми. Але „ми можемо бути вдячними, що зуміли розвинути новий вимір — духову толеранцію. Я це похвалюю, і якщо б мій батько сьогодні жив, він також це похвалив би" — пише проф. Гаміліян.

Безліч було колись таких емігрантів, як батько проф. Гаміліяна. І ще кілька десятків років тому їхнє життя було радше вегетуванням, а їхня національна ідентичність замкнена в глибинах душі, щоб її із зневагою не потоптано і не осмішено. Вони жили виключно своїм внутрішнім життям, своїм болем і тугою за рідними землями, бувши осторонь загально американського життя. Сьогодні в американській суспільності не тільки існує толеранція національної ідентичности, але й заохота у напрямі розвитку окремішних етнічних культур — завдяки чому кожен іміґрант може без ніяких сумнівів творчо працювати і для своєї колишньої країни, і для Америки.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення на стор. 2-ій)

думками, легко знаходячи їх під даною буквою, бо вони розміщені в азбучному порядку, так як в енциклопедії.

Ось деякі „іскри розуму", щоб читач міг уявити собі зміст цієї товстої книжки.

— Абсолютна свобода є чимсь нелюдським.

— Все слухай, та не вибалакуй те все, що чуєш. (Шекспір).

— Хто не боронить своїх прав, той сприяє агресії на себе. (Спенсер).

— Атеїзм удухотворює матерію, а матеріялізує духа. (Сталь).

Лише той заперечує існування Бога, для кого це існування немиле (Бекон).

— Не робіть куряви на життєвій дорозі (Пітагор).

Між скупими не може бути дружби. (Сковорода).

Нема друга понад мудрість, ні вогора над глупоту. І. Франко).

— Гумор — це добродушна стррона правди. (Марк Твен).

В цьому першому томі є понад шість тисяч „іскор розуму", отже є з чого вибирати потрібні „думки".

Вшановано пароха-основника у Виллимантику

Звання священика є одним з найдостойніших покликань. Коли такі шляхетні звання, як,: учительство медицина, інженерія та інші, мають за завдання служити людям, то священство несе служіння Богові і людям. Бога пізнавати, Його любити і Йому служити, це ціль життя кожної людини, але в священичому покликанні це завдання набирає особливого достоїнства. Стає дивно, що батьки і молодь нашого часу не добачають цього плюсу священичого покликання і через це маємо такий брак кандидатів до духовного стану.

Цю хибу теперішнього часу зрозумів Церковний Комітет „Покрова Пречистої Діви Марії" у Виллимантику. Щоб підкреслити достоїнство священика цей Комітет рішив злучити празничні святкування з вшануванням пароха - основника о. крил. Андрія Назаревича, який через недугу мусів залишити душпастирські обов'язки.

У неділю 4-го жовтня заля Українського Народного Дому наповнилася місцевими парафіянами та гістьми з Кольчестеру, Норвічу і Ню Брітену. По молитві, під час обіду представлено почесних гостей за головним столом — священиків і голів місцевих організацій. Головну промову виголосив провідник бенкету Василь Шулевський. У своєму слові він накреслив життьовий шлях о. Назаревича, який походить з Гаїв за Рудою, Зборівського повіту. Гімназію він закінчив у малій семінарії у Львові, та теологічні студії у Богословській Академії 1937 р. Свячення одержав з рук Владики Никити Будки, 12-го лютого 1942 року у Львові і зараз обняв першу парафію у Яблонці Руській на Лемківщині. Відтак він душпастирював в таборі Ґанакер, Німеччина. Восені 1949 р. о. Назаревич приїздить з дружиною Іванною до Філядельфії. За порадою о. Богдана Іжака п-во Назаревичі рішили поселитися у Виллимантику. І вже 30-го жовтня, 27 років тому, наші тут мешканці слухали, першої на цьому терені, Служби Божої в українському католицькому обряді. З тим днем також почалися турботи, як і від чого почати творити парафію - громаду з горсткою матеріяльно убогих, без знання мови, зв'язків, знайомства і впливів, тільки що приїжджих скитальців. Та свята ідея - ціль і конечна потреба перемогли побоювання за передбачувані трудности, котрих було чимало.

Треба було переконати церковні Власті про потребу створення і можливість, на довшу мету існування парафії, а вірних про можливість і спроможність доконати великого діла — побудови Божого Храму. І з сильною вірою та великою завзятістю взявся о. Андрій до важкої праці, підтримуючи слабших на дусі й тих, що ділили його думку — часто повторюваним закликом „Горі Імієм Серця" — Сильна віра в Божу поміч додавала сили розв'язувати все свіжо назріваючі проблеми та послідовно йти до наміченої мети: основання парохії, побудови Божого Храму, основання для майбутніх парохіян Суботньої і Вакаційної Шкіл, придбання приходства, пікнікової площі, вивінування і розмалювання церкви і інше. Та не виключно лише парахіяльні справи лежали на серці о. пароха. Як ідеалістові - патріотові справи народні - громадські були не менше важливими як і парафіяльні. Живо ними цікавився, підтримував їх морально і матеріяльно, часто беручи участь у засіданнях, зборах та уряджуваних ними імпрезах.

Звертаючися до п-ва Назаревичів п. Шулевський говорив: „Ваша, Дорогий Отче Парох, духова опіка над нами Вашими вірними, відправлюванні Богослужби, виголошуванні науки, щорічно уряджувані Реколекції, науки релігії наших дітей, уділювання Св. Тайн, несення моральної, а часто і матеріяльної потіхи розради і допомоги хворим і потребуючим, та Ваша пані Їмость різнородна праця, як навчання наших дітей рідного письма, зладження і управлювання парафіяльної бібліотеки, допомога в уряджуванні різних імпрез і інше залишаться в нас парафіян назавжди найкращою і тривлою пам'яткою. Тому уважайте цей день пошани Вас, як скромний вияв нашої вдячности за труд пильність і посвяту у вирощуванні серед трудів і клопотів, майже через три десятиліття, нашу творчу парафіяльну громаду".

Подякою за оснування і очолювання понад 23 роки Відділу СУК „Провидіння", побажанням скорого повороту до повного здоров'я і викликом многоліттєвія закінчив свою промову. Відтак з китицею рож підійшли представники шкільної молоді: Михайло Майнич і Бернадета Яворська, яка гарною українською мовою дякувала за навчання. „Від нашого дитинства Ви вчили нас законів Божих, любови до Бога, нашої Церкви та українського народу. Ці підставові речі у виховуванні молодих характерів залишаться у нас на все. Через ціле життя будемо вдячно згадувати Вас у наших молитвах. Бажаємо Вам Отче і пані Їмость сильного здоров'я і многих, многих літ!

Від церковного комітету промовляв Андрій Бабій, а Іван Кость вручив від парафіян „Дар Любови". Мистецьку частину виконав дівочий хор Осередку СУМА „Жайворонки" під проводом Лесі Здирко, відспівавши гарно, як і все, кілька релігійних і народних пісень. А пісню „Рушничок" окремо ні Назаревич. З черги дякували за співпрацю та склали побажання і „Дари Любови" представники місцевих організацій: Іван Здирко — УККА, Михайло Тимків — Український Народний Дім, Марія Бабій — „Самопоміч" та Ірена Здирко — СУМА. З духовних отців промовляли: о. прелат Еміліян Манастирський, о. Карло Меззомо, о. Теодор Бугольник, та римо-католицький свящ. о. Юрій Байорскі.

Писемні побажання прислав римо-католицький єпископ Норвічу Даниїл Рейлі.

В кінцевім слові о. крил. Андрій Назаревич згадав про те, як ми ставили тут свої перші кроки в розбудові свого особистого, церковного і громадського життя, під Покровом Матері Божої. „Дійсно маємо велику Покровительку і нашим завданням є працювати над нашим удосконаленням, щоб бути гідними Її дітьми". Я завжди тішився і тішуся та буду тішитися Вашими особистими і громадськими успіхами. Богу дякувати наша молодь здобуває вищу освіту і займає відповідальні становища. Бажаю молоді, щоб не втратила релігійного інстинкту і національного самозбереження, вложеного Богом у серце кожної людини".

Своє слово закінчив подякою для Церковного комітету, місцевим організаціям, численним гостям з Кольчестеру, які від себе також склали „Дар Любови", всім присутнім за побажання, парафіянам за щедрий „Дар Любови". Шкільним дітям за побажання і квіти а тостмайстрові за промову і провадження програми.

Бенкет відбувся в гарнім родиннім настрої, проте легко можна було відчитати на обличчях парафіян жаль, що їхній довголітній духовний опікун-провідник з браку здоров'я їх залишає.

Після молитви і відспівання гимну „О Спомагай нас, Діто Маріє", присутні ще особисто складали подяки і побажання.

І. О.

Д-р мед. Теофіль Б. Кулик



Д-р Теофіль Кулик

Д-р Теофіль Кулик, син Теофіля та Іванни Куликів, народився у Відні. У 1949 р. він прибуває з батьками до Америки. У 1968 році кінчає Католицький університет — Сітон Голл. В університеті він є членом: Кросс і Кресцент Почесного Товариства; чоловічого хору; тенісової дружини.

По закінченні університету працює, як учитель у середній школі Кліфтон, там є координатором лещетарського і шахового Клюбу. Учителюючи, він прийшов до переконання, що розминувся з покликанням, і пішовши за давніми порадами батьків, записався на передмедичні студії у Ферлей Дікенсон університеті, котрі кінчає у 1972 р. У тім же році його прийнято до кількох медичних університетів. Вибирає найближчу, то є Ню Джерзі медичну школу, яку кінчає в червні 1976 р., одержуючи диплом доктора медицини.

Під час студій видав три дослідчі праці з оптометрії і був членом Комісії приймання нових студентів.

Тепер він відбуває практику в Мартленд шпиталі в Нюарку, Н. Дж. У липні 1977 р. розпочне студії у спеціялізації хірургії очей в Медичному Центрі Корнельського університету в Ню Йорку. Працюючи вліті на Союзівці, він запізнається з працівничкою тієї ж оселі, Варварою Богатирець, з якою по якімсь часі одружується.

Активності д-ра Теофіля Кулика: позапрофесійно закінчив Школу Українознавства, належав до Пласту, співав в церковнім хорі, грав в оркестрі „Дніпро" піяністом і був головним кельнером на Союзівці. Спорти: лещата, теніс.

Д-р Теофіль Кулик є членом 88-го Відділу УНСоюзу.

Н. Н.

Вечір АБН у Чікаґо

Кожного року в грудні Управа української станиці Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Нродів у Чікаґо влаштовує Вечір АБН. Ціль таких вечорів є: здати звіт з діяльности Управи станиці перед українською громадою та зібрати необхідні фонди на працю української репрезентації Центрального Комітету АБН.

Цього року такий вечір відбувся 4-го грудня в Домі СУМА. Звіт з діяльности Управи станиці здала мгр У. Целевич. Доповідь „Наші завдання на зовнішньому відтинку" виголосив голова Української станиці АБН і голова Відділу УККА з Детройту інж. Б. Федорак. З огляду на те, що цього року є 35-та річниця проголошення Акту Відновлення Української Державности присутні оплесками схвалили запропоновану Управою Станиці привітальну телеграму голові Тимчасового Правління і довголітньому голові ЦК АБН Я. Стецькові.

Після перекуски приготованої членкинями ОЖ ООЧСУ відбулась коротка мистецька програма з виступом секстету „Червона Рута" під кер. М. Гаврилюк та театральний ансамбль Осередку СУМА ім. М. Павлушкова під кер. М. Куляса.

При кінці вечора відбулась виграшa. Вечір пройшов у милій, товариській атмосфері.

М. Яременко

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. Т. ШЕВЧЕНКА в США
В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

проф. д-ра П. Ковалева

закликає викладачів і студентів славістики, учителів і студентів шкіл українознавства, бібліотекарів, власників приватних книгозбірень та всіх любителів української книжки, придбати люксусово видані в твердій оправі праці нашого визначного мовознавця:

1. Українська мова (наукова граматика)	$5.00
2. Слов'янські фонеми	6.00
3. Лексичний фонд укр. мови, том 1-ий	8.00
4. Лексичний фонд укр. мови, том 2-ий	6.00
5. Основи формування української мови	6.00
6. Вступ до історії сх. слов'янських мов	5.00
7. Молитовник-Служебник, пам'ятка 14 ст.	5.00
Також в м'якій оправі:	
8. Український правопис	3.50
9. Український наголос	1.50
10. Мистецтво слова	3.00
11. Проблема словосполучень	1.50
12. Як правильно будувати фразу, 2-ге вид.	.50
13. Чистота і правильність укр. мови, 2-ге вид.	1.00
13. Papers — Доповіді, ч. 29, 31, 33, 36, разом	4.00
15. Славістика, ч. 1, 20, 29, разом	3.00

Кожний, хто замовить всі перелічені книжки вартости $59.00, дістане їх лише за $35.00, залучивши чек чи поштовий переказ на цю суму.

Увесь прибуток з продажу цих книжок призначений для ФОНДУ видання недрукованої спадщини проф. П. Ковалева, зокрема „Української фрази" на 640 стор.

Добровільні пожертви для ФОНДУ (Tax Deductible) і замовлення на книжки просимо слати на адресу:

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.
302-304 West 13th Street, New York, N.Y. 10014

На шляху до мети:

Жертводавці на Фундацію

VE RI TAS

УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ГАРДВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ (УНІГУ)

По 200 долярів (жовтень-листопад 1976 року): Ярослав Букачевський, Впреосв. Архиєп. Марко Гундяк, Ярослав Гура, Дамян Геча, д-р Іван і Марія Жовнірович, Михайло Лозинський, Марія Овчинник, Денис і Мира Стахів, Степан і Марія Хемич; Остап і Марія Гац — 300 дол.;

по 100 долярів — Розалія Басс, Микола й Каролина Бойко, Мирон Вучак, Іван Вербовський, Роман і Александра Воробкевич, Петро Гімка мол., д-р Мирон Гулей, Володимир Дитиняк, Роман і Ліда Залуцький, Микола Заяць, Василь Качуровський, д-р Василь Кіналь, Олександра Куницька, Микола і Надя Кунинський, Михайло Кузьмінський, Іван і Раїса Колін, Нестор Когут, Степан Кочержук, Стефанія й Іван Лучковський, Юрій Логин (Канада), Володимир Левицький, Олександер і Марія Мотиль, Іван Макар, Впреп. о. Іван Мак, Олександер Мальченко, Михайло Нагірний, Петро Новак, Панас і Марія Нестеренко, Софія Незд, Василь Олейко, Зенон Осінчук, Василь Пакуляк, Михайло Плешкан, Петро і Левка Паньков, Иосиф Пейташ, Іван і Ксеня Пециляк, Лев Подоляк, Володимир Попадюк, Мирослав Субтельний, Богдан Соболта, д-р Олександер Стрільбицький, Анастазія Соколовська, Т. Стельмах, Михайло й Іванна Семчишин, Роман і Анастазія Сідуляк, Володимир Сушків, Богдан Романків, Іван Федорняк, Осип Фіріщак, д-р Оксана Фольварків, Михайло Франківський, Впреп. о. Иосиф Чайковський, Теодор і Ольга Цар, Дмитро Чабін, Иосиф Янкевич, Еміль Якім, Петро Ярема, Петро Яріш.

Ще далеко до нашої мети, але віримо, що Українські Громадяни в Америці й Канаді допоможуть в цій кінцевій фазі збіркової кампанії ФКУ, бо кожний розуміє, що завершення нашого Гарвардського проєкту є і буде свідоцтвом зрілости та інтеліґентности української свідомої людини.

(З Різдвяного листа ГЕ ФКУ)

З глибинною вдячністю до всіх наших шановних Жертводавців —

Головна Екзекутива Фонду Катедр Українознавства
Ukrainian Studies Fund Inc., Harvard University
1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Mass. 02138

Це оголошення оплачують:
докторант Роман Процик і д-р Адріян Сливоцький

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1976 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1976 р.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1976.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

Вшановуючи пам'ять

Проф. Людмили Полевської

в першу річницю її відходу у Вічність на потреби УМІ зложили:
Христина Чвартацька: 20 дол., Степан Максимяк: 25 дол., Учителі Українського Музичного Інституту: 100 долярів.

Ділимося сумною вісткою

з Рідними, Приятелями та Знайомими, що в дні 15-го грудня 1976 р. відійшла у Вічність на 72-му році життя

бл. п.

ПАВЛИНА ПОКЛАДОК з дому МАНДЗІЙ

б. учителька на Рідних Землях.

Тіло Покійної спочиває в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПАНАХИДА за душу Померлої буде відправлена в п'ятницю, 17-го грудня 1976 р. о год. 7:30 веч. в тому ж заведенні.

ПОХОРОН в суботу, 18-го грудня 1976 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку, о год. 9-ій ранку на цвинтар Кальварія.

В глибокому смутку:

ОРЕСТ — син
МАРІЯ БРОДОВСЬКА — сестра з чоловіком
Родина в Україні, Польщі й Америці

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого ніколи Незабутнього, Дорогого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

сл. п.

ЛУКІЯНА КУШНІРЧУКА

за упокій Його Душі будуть відправлені

Служби Божі з Панахидами у вівторок 21-го грудня 1976 р.

о год. 8-ій рано

в церкві св. Юра в Ню Йорку

в ГЛЕН КОВІ, Н. Й., в монастирі оо. Василіян та в ФІНІКС, Арізона, в укр. кат. церкві ПРЕСВ. МАРІЇ, 4318 W. Grendon Avenue.

Просимо згадати Покійного в цей день в своїх молитвах.

АННА — дружина
МАРІЯ — дочка
ТАМІ, ДЖЕСИКА, ЛУКІЯН — внуки

Відкриття пам'ятника С. Петлюрі в Буенос Айресі

Буенос Айрес (В. Д.). — В неділю, 28 листопада ц. р., тиждень після відкриття і посвячення пам'ятника Т. Шевченкові в Параґваї, відбулася тут друга не менш важлива і велична подія: відкриття і посвячення пам'ятника другому великому синові України, Головному Отаманові Симонові Петлюрі.

Скульптор проф. Леонардо А. Родріґез, арґентинець, який минулого року виконав пам'ятник - погруддя ген. Р. Шухевича - Чупринки, а ц. оку Т. Шевченка в Параґваї. У найближчому часі він займеться підготовою ще двох пам'ятників-погрудь, Є. Коновальця і С. Бандери, які разом із пам'ятниками Р. Шухевича-Чупринки та С. Петлюри творитимудь „Пантеон Героїв" нової боротьби українського народу на „Площі Героїв" у чудовій Оселі ОУВФ „Веселка" біля Буенос Айрес,які під проводом Централі „Просвіти" докладають всіх старань, щоби гідно і достойно вшанувати пам'ять Героїв, а їхні заповіти передати новому поколінню.

Хоч зливний дощ у суботу, 27 листопада ц. р., може і здержав від участи у святі, то недільний ранок, заповідаючись гарним днем, притягав учасників, які заповнювали „Веселку". Чисельно зібралась молодь. Представники організацій прийшло зі своїми прапораме. Всіх разом зібралось біля тисячки осіб. Точно о год. 11-ій перед полуднем Владика Андрій Сапеляк у сослуженні о. Т. Василика і асисті о. С. Сергійчука, православного священика, відправили польову Архиєрейську Службу Божу, під час якої Владика виголосив патріотичну проповідь про культ героїв у дальших наших плянах і змаганнях.

До Служби Божої співали всі присутні. Опісля приступлено до відкриття і посвячення пам'ятника. Голова Централі „Просвіти" і голова Ділового Комітету будови пам'ятника Осип Галатьо звернувся до присутніх словом та разом з представником СУВФ і ГУ ЛВУ В. Дідюком і представницею ОЖ ЛВУ пані М. Колодій відкрив пам'ятник.

Після посвячення, що його довершив Владика Андрій Сапиляк у сослуженні о.о. Т. Винника і С. Сергійчука, слово про Головного Отамана і Голову УНР С. Петлюру сказав інж. М. Сліпченко. Короткий привіт від СУВФ і всіх ОУВФ в Канаді і ЗСА виголосив ред. В. Дідюк. Привітом і побажаннями дальших успіхів у праці голови УЦР в Арґентині В. Косюка закінчено привітання. Письмові привіти від Патріярха Йосифа, Голови Проводу ОУН Я. Стецька і СУВФ за підписом д-ра Малащука і інж. В. Безхлібника присутні прийняли довготривалими оплесками. По зложенні вінка представниками ОУВФ, відбулася дефіляда перед Почесною Президією, яка складалася з представників різних організацій та Владики А. Сапеляка, а участь в акті взяли уніформовані частини СУМ, Пласту та жіночих організацій, як: Союз Українок, ОЖ „Просвіта", „Відродження" і ін. Співом національного гимну закінчено цю велику і торжественну частину Свята українців Арґентини.

По закінченні офіційної частини всі зібралися на товариську зустріч - обід, якою проводив Б. Вітошинський і під час якого ще промовляли: о. С. Сергійчук, М. Колодій — від ГУ ОЖ ЛВУ в Канаді, п-і В. Мушинська — Золотий Хрест в ЗСА, п-і Котульська — Т-во „Відродження", та ред. В. Дідюк — від СУВФ і ГУ ЛВУ в Канаді, складаючи признання і ґратуляції українській громаді в Буенос Айресі, за її активну працю в усіх ділянках нашого збірного суспільно - громадського і політичного життя, чим допомагають також у затяжній важкій боротьбі українського народу за його визволення.

„Веселий вечір" у Філядельфії

У Філядельфії, 14-го листопада на побожну ціль, у залі української православної церкви св. Покрови, гурток любителів драматичного мистецтва під проводом досвідченого режисера Івана Праска, відограв спектакль „Веселий Вечір".

Провідною темою вечора, була думка, як то українець, плаває в американському життейському морі, захоплюючись матеріяльними благами: вигодою долярами, вигідним одруженням, мовляв „хоча на гусці, аби зі срібним пірям".

Дотепним, однак не злобним гумором у висміяні в творах неґативні сторони заблуканих земляків.

Треба подивляти енерґію і працю, яку проявив режисер п. Праско. Не маючи декорацій, обстановки, ані середників на різні витрати, а до цього — тридцятимилева їзда на проби, — все це він переборов, і вистава відбулася з добрим успіхом.

Програма „Веселого Вечора складалася із трьох частин. Перша: „Голубці" — діялог Йосипа Сірого. Ролю жінки виконала Катерина Оранська, її чоловіка талановито зіграв Ів. Праско. Жінка — К. Оранська створила постать молодої молодички, без міри закоханої у свої куховарські здібності, і інші розмови між ними немає тільки без кінця, вона засипає чоловіка І. Праско — питанням, як йому смакують голубці.

На початку її чоловік розхвалює на всі боки голубці, але, бачучи, що питанням не буде кінця, чоловік спалахує: „Через твої паршиві голубці іншої мови в нас немає" Для потвердження сказаного, хапає зі столу тарілку і брязнув її на підлогу. Щоб не бути в боргу, жінка хапає другу і шпурляє на підлогу. Під грім оплесків і веселого реготу в переповненій залі глядачів, закінчено мистецьке виконання діялогу „Голубці".

Талановите виконання автором п-і Язичинською своєї чудової гуморески викликало в залі нестримний гомеричний реґіт.

На закінчення спектаклю „Веселий Вечір" зіграно водевіль „Донечка" за редакцією К. Костинського. Ролю донечки з успіхом грала Надя Савчук, правдиво відтворивши образ старої діви. Прекрасна Кеті в досвідченому виконанні Паші Праско. Бездоганний Федір Костенко в ролі Головенчука.

Треба особливо відзначити майстерну гру Ів. Праско в ролях чоловіка в „Голубцях" і Тримбульки у водевілі „Донечка". Гра названих ролей вимагала різноманітних акторських здібностей, якими обдарований режисер Праско, і які він знаменито використав у виконанні згаданих ролей.

В антракті і після спектаклю працював буфет, що його влаштували сестриці новобудованої церкви і сестрицтво св. Покрови.

Без клопоту сестрицям не обійшлося. Один пан з публіки попросив сестриць подати йому голубці. „Голубців, на жаль, немає". — „Як немає, коли в афіші ясно написано — „голубці"?

Чистий дохід з „Веселого вечора", ансамбль акторів вніс у фонд будови української православної церкви свв. апостолів Петра і Павла в Ґлен Спей.

Мимо своєї пожертви, актори звертаються до земляків добросердних — складати пожертви на будову церкви в стилі козацького барокко на руки голови сестрицтва п-і Н. Карпінич, або безпосередньо на адресу:

Ukrainian Orthodox Church
Glen Spey, N.Y. 12737.

Ф. М.

†

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

РОЗАЛІЯ КОСТИРА, членка УНС Відд. ч. 321 Т-ва свв. Петра і Павла в Фоенікс-вілл, Па., померла 24 жовтня 1976 р. на 78-му році життя. Покійна народилася в Зах. Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1923 році. Полишила в смутку сестру Марію, дочок Марію, Софію і Юлію, сина Йозефа, 8 внуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 28 жовтня на катол. цвинтарі свв. Петра і Павла в Фоеніксвілл, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ПАВЛО БАВОРОВСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 94 Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, помер 22 жовтня 1976 р. на 78-му році життя. Покійний народився в селі Підпинка, пов. Скалат, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1933 році. Полишив в смутку дружину Анастасію, сина Алекса з дружиною Марією і дітьми.

Похорон відбувся 25 жовтня на цвинтарі Форест Лавн в Детройт, Міш.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

РОЗАЛІЯ ФЕРЕНЦ, членка УНС Відд. ч. 253 Т-ва ім. Івана Франка в Лудлов, Масс., померла 1-го листопада 1976 р. на 86-му році життя. Покійна народилася в Вірчаки, пов. Стрий, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1932 році. Полишила в смутку синів Василя і Михайла, дочок Анну, Софію і Марію, 15 внуків і 18 правнуків. Похорон відбувся 4-го листопада на цвинтарі Кюбін Парк в Варс, Масс.
Вічна Їй Пам'ять!
Василь Фіцик, секр. Від.

АННА ГЕБА, членка УНСоюзу Відд. ч. 344 Т-ва св. Миколая в Бавнд Брук, Н. Дж., померла 30 жовтня 1976 р. на 79-му році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1928 році. Полишила в смутку сина Івана, дочку Катерину, внуків Кетлин, Едвард і Іван та правнука Ґреґора. Похорон відбувся 30 листопада на цвинтарі в Бавнд Брук, в Ню Джерзі.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ЄВГЕН ЛЯХОВИЧ, член УНСоюзу Відд. ч. 204 Т-ва ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, помер 16 жовтня 1976 р. на 76-му році життя. Покійний народився в Ушні, пов. Золочів, Україна. Став членом УНСоюзу в 1933 році. Полишив в смутку дружину Ольгу, дочку Христину, сестри Анну, Стефанію і Климентину. Похорон відбувся 18 жовтня на цвинтарі Бока Ратон, в Бока Ратон, Флорида.
Вічна Йому Пам'ять!
Василь Палідвор, секр. Від.

РОМАН КОСТІВ, член УНС Відд. ч. 472, помер 9-го жовтня 1976 р. на 51-му році життя. Покійний народився в Стрию, Україна. Став членом УНСоюзу в 1961 році. Полишив в смутку дружину Валю, сестру Стефанію, братів Василя і Богдана з родинами та шваґрів д-р Семен Кочій і д-р Т. Ткачук. Похорон відбувся 13 жовтня на цвинтарі св. о. Николая в Чікаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ІВАН ГАРАСИН, член УНС Відд. ч. 53 Т-ва св. Николая в Піттсбурґу, помер 29 жовтня 1976 р. на 61-му році життя. Покійний народився в Піттсбурґу. Став членом УНСоюзу в 1941 році. Полишив в смутку брата Йосифа. Похорон відбувся на цвинтарі Уніон Дел в Піттсбурґу.
Вічна Йому Пам'ять!
Дмитро Головатий, секр. Від.

ВОЛОДИМИР В. БОЙКО, член УНС Відд. ч. 374 Т-ва ім. М. Грушевського в Бостон, Масс помер 14 червня 1976 р. на 62-му році життя. Покійний народився в Вілксберрі, Пенсилвенія. Став членом УНСоюзу в 1937 р. Полишив в смутку родину. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Гопе в Джамейка Плейн, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

МАРКО МАЦИК, член УНС Відд. ч. 327 Т-ва Запорозька Січ в Гемстеді, помер 24 жовтня 1976 р. на 19-му році життя. Став членом УНСоюзу в 1972 році. Полишив в смутку маму Христину, батька Юрія, вітчима Ричарда, брата Володимира, сестру Катрусю, бабцю Зіну. Похорон відбувся 26 жовтня на цвинтарі св. Карла в Пайнлов, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ПАВЛИНА МАХНО, членка УНС Відд. ч. 256 Баптист. Т-ва св. Івана в Рівергед, Н. Й., померла 23 жовтня 1976 р. на 83-му році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1923 році. Полишила в смутку сина Вілліама, дочку Марію і Анну. Похорон відбувся 26 жовтня на католицькому цвинтарі св. Івана в Ріверґед, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ВАСИЛИНА МУКА, членка УНС Відд. ч. 103 Т-ва ім. Івана Франка в Мілвокі, Віс., померла 13 жовтня 1976 р. на 61-му році життя. Покійна народилася в Україні. стала членкою УНСоюзу в 1953 році. Полишила в смутку чоловіка Михайла, Дочку Марію, сина і внуків та товаришів і приятелів. Похорон відбувся 16 жовтня на цвинтарі св. Адалберті в Мілвокі Віскомсин.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ЛУКА САРАБАН, член УНС Відд. ч. 383 Т-ва свв. Петра і Павла в Бриджпорті Па., помер 15-го листопада 1976 р. на 93-му році життя. Покійний народився в селі Остапя, повіт Скалат, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1915 році. Полишив в смутку дочок Марію, Михайлину і Віру, 15 внуків і 15 правнуків, та сестру на Україні. Похорон відбувся 18 листопада на цвинтарі свв. Петра і Павла в Уппер Маріон Товт, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

АНТІН МУЗИКА, член УНС Відд. ч. 49 Бр св. Арх. Михаїла в Торонто, помер 2-го жовтня 1976 р. на 92-му році життя. Покійний народився в Україні Став членом УНСоюзу в 1959 році. Полишив в смутку дружину Марію, невістку і внука. Похорон відбувся 5 жовтня на цвинтарі Голі Крос в Торонто.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Різне

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту ...	$ 4.00
1 цаль через 2 шпальти ...	6.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ

за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1976 року

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надійшуть свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"Svoboda"
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ на СВ. МИКОЛАЯ і під ЯЛИНКУ є Студійна (Коледжова) Грамота УНСоюзу

ЯКА ЗАПЕВНИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ І ВНУКАМ ВИСОКІ СТУДІЇ, ЯКІ ВІДКРИЮТЬ ЇМ ДВЕРІ ДО ЩАСЛИВОГО Й УСПІШНОГО ЖИТТЯ.

По інформації в справі коледжового забезпечення просимо звертатися до місцевих секретарів УНСоюзу, або до Головної Канцелярії на адресу:

Ukrainian National Association, Inc.
P.O. Box 76 — 30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 7673. Смарагдовий рай!

AFTER THREE DAYS ON A CAMEL'S BACK, I WONDER IF I'M REALLY SEEING PALMS...
I'M NOT DREAMING... IT IS PALM — AND WATER...
AN EMERALD PARADISE... NATURE'S WAY OF COMPENSATING THE WEARY TRAVELER!

Після триденної їзди на верблюді вже не знаю, чи справді бачу пальми... Це не сон, а дійсно пальми... і вода...

Смарагдовий рай... В такий спосіб природа компенсує втомленому подорожникові!